

ZATRUDNIENIE W POLSCE 2014. PRACA CZASU INNOWACJI

REKOMENDACJE DLA POLITYKI PUBLICZNEJ

Maciej Bukowski

JAK PODNOSIĆ PRODUKTYWNOŚĆ?

ŹRÓDŁA KONWERGENCJI

1 Wiedza

Kopiowanie sprawdzonych za granicą technologii vs tworzenie własnych

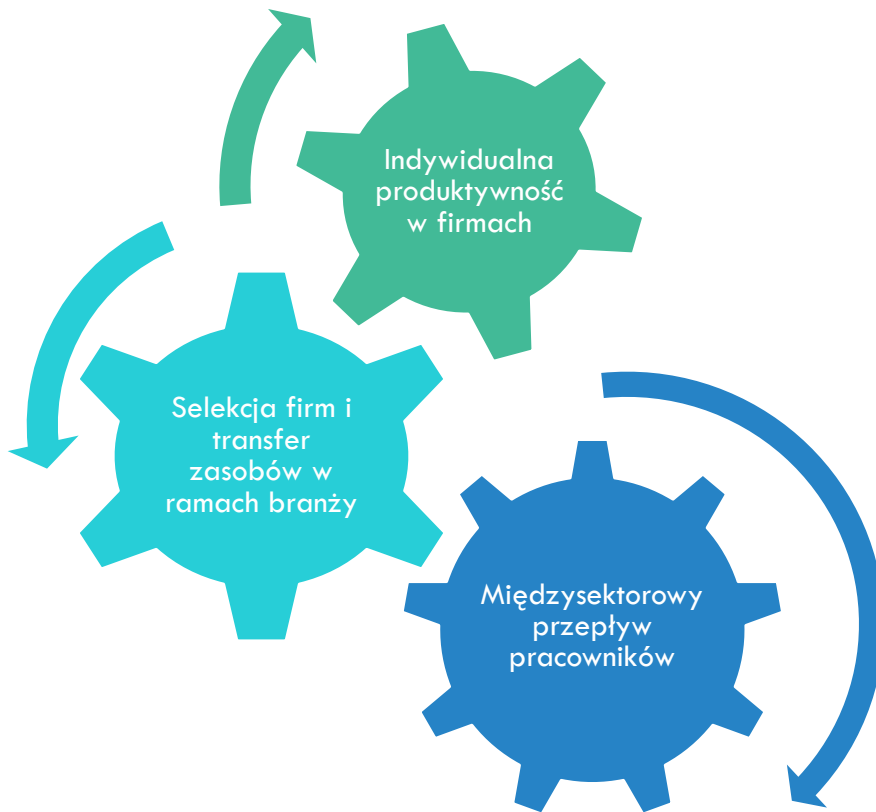
2 Kapitał

Dostęp do zagranicznego kapitału vs wzrost oszczędności krajowych

3 Rynek

Dostęp do zagranicznych rynków = postawienie na jakość niezależnie od ograniczeń rynku krajowego

ŹRÓDŁA WZROSTU PRODUKTYWNOŚCI (1)

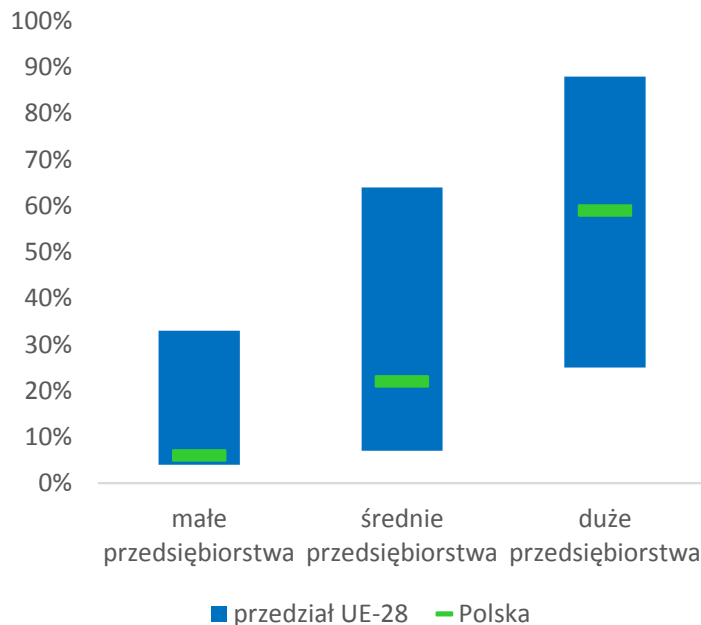
Nowe inwestycje. Inwestycje w maszyny i urządzenia (lecz nie budynki) zwiększają ilość kapitału w gospodarce i podnoszą produktywność wieloczynnikową. Warunek konieczny: rozwój rynków finansowych

Kompetencje pracowników, a zwłaszcza managerów podnoszą produktywność firm nawet o kilkadziesiąt procent. Wzrost zdolności poznawczych poprawia wybory na poziomie firm i społeczeństwa.

Wysoka konkurencja i wymagający klienci. Wzrost produktywności wymaga przenoszenia zasobów do bardziej produktywnych firm, wzrostu rozmiarów firm => deregulacji rynku produktów i pracy oraz obecności firm na rynkach światowych

ŹRÓDŁA WZROSTU PRODUKTYWNOŚCI (2)

Firmy szkolące pracowników ICT

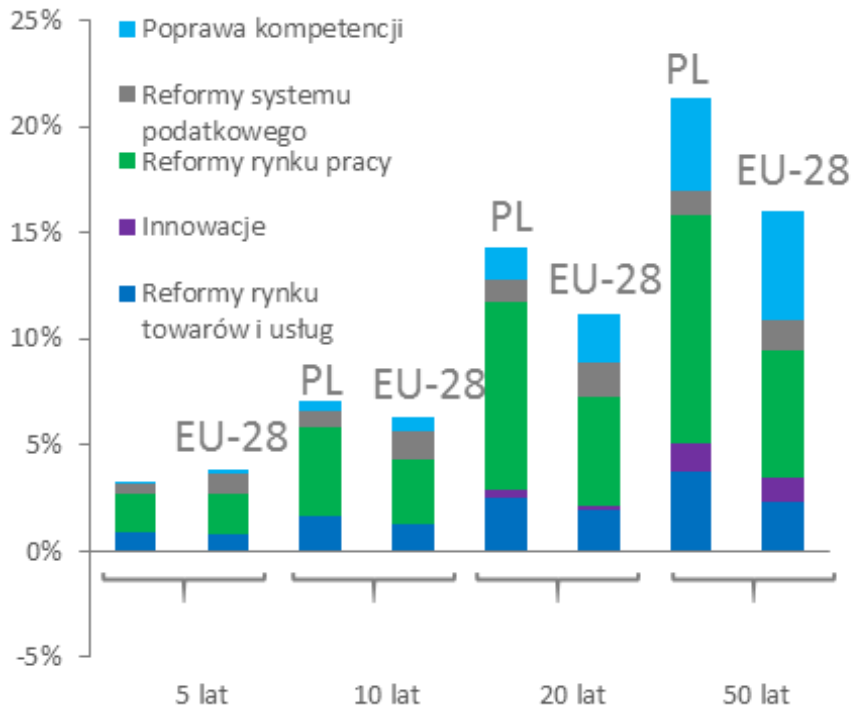
B+R i innowacje. Przedsiębiorstwa prowadzące działalność badawczą odpowiadają za od 60% do 90% wzrostu produktywności. Są to zwykle firmy duże i ulokowane w „lepszych” sektorach

Inwestycje ulokowane w obszarze ICT stanowią kluczowy czynnik wzrostu w ciągu ostatnich dwóch dekad. Ich wkład we wzrost produktywności pracy szacuje się na co najmniej 40%

Przenikanie się wiedzy. Geograficzna bliskość producentów owocuje często niezamierzonymi transferami wiedzy i technologii. Wykwalifikowani pracownicy pracujący w bliskim sąsiedztwie zwiększają produktywność pozostałych firmy.

REFORMY I POZIOM ZAMOŻNOŚCI

Reformy a PKB wg Komisji Europejskiej

Wnioski z naszej analizy

Najwięcej do nadrobienia mamy w obszarze instytucji i regulacji W porównaniu do liderów w krajach OECD mamy nadregulację rynków i zawodów oraz gorszą jakość usług publicznych

Wąskim gardłem polskiego rozwoju są niskie inwestycje Firmy są zbyt małe i ulokowane w „gorszych” sektorach. Własność państwowa nie sprzyja konkurencji w branżach sieciowych

W edukacji Polska odniosła duże sukcesy Głównym celem powinno być podtrzymanie pozytywnych skutków już podjętych reform.

CZĘŚĆ I – MIĘDZY IMITACJĄ A INNOWACJĄ

EDUKACJA, UMIEJĘTNOŚCI POZNAWCZE I WZROST

Zewnętrzne i regularne egzaminy końcowe (gimnazja!)

Wcześniejšie pójście do szkoły (6 latki!)

Swoboda kształtowania wynagrodzeń i doboru kadry na poziomie szkoły

Prywatna własność szkoły połączona z jej autonomią

Częste używanie sprzętów elektronicznych

Swoboda kształtowania wynagrodzeń bez egzaminów zewnętrznych

Wczesna (przed 10 rokiem życia) separacja mniej i bardziej zdolnych uczniów

INSTYTUCJE I REGULACJE

1. **Doing Business to nie wszystko.** Potrzeba kierowania się wskazaniem szerszego spektrum miar oceniających nasze deficyty / przewagi instytucjonalne. Ważna jest konkurencja i wzrost firm – najwydajniejsze są firmy duże.
2. **Niestabilność regulacji i skłonność do nadregulacji** osłabiają poziom inwestycji w Polsce – szczególnie duża luka inwestycyjna jest w sektorach sieciowych (np. energetyka), w których niepewność regulacyjna jest szczególnie wysoka
3. **Przekształcanie oszczędności krajowych w kapitał produkcyjny** wymaga efektywnego rynku kapitałowego – po początkowych sukcesach Polska zdaje się oddawać pole w tym względzie innym krajom, utrudniając MSP pozyskiwanie kapitału na rozwój.
4. **Systematyczny przegląd regulacji** rynków produktu (w poszczególnych sektorach), sektora finansowego i giełdy, oraz rynku pracy a także imitowanie tych rozwiązań z innych państw OECD, które najlepiej podnoszą ich konkurencyjność międzynarodową powinno stać w centrum polskiej polityki gospodarczej

CZĘŚĆ II - POLSKA UPRZEMYSŁOWIONA NA NOWO

CELE POLITYKI PRZEMYSŁOWEJ

1. **Regulacje i rozwiązania instytucjonalne** wspierające dalsze przemiany struktury branżowej oraz wzrost skali działania firm przemysłowych, w tym zwłaszcza firm krajowych.
2. **Przesunięcie zasobów** w kierunku wytwarzania na większą skalę dóbr i usług bardziej zaawansowanych poprzez zmianę akcentów funkcjonującej w Polsce aktywnej pomocy udzielanej inwestorom przez inwestycje publiczne (m.in. PAlIZ i samorządy)
3. **Preferowanie podatkowe firm inwestujących** w tym zwłaszcza tych prowadzących do osiągnięcia i utrzymywania wysokiej złożoności m.in. poprzez wysoką stopę inwestycji w kapitał produkcyjny. Przyjęcie założenia, że priorytetem są inwestycje otwierające nowe rynki, a nie inwestycje tworzące dużą liczbę miejsc pracy. Trzeba przy tym odejść od wspierania inwestycji w branżach o niskim stopniu technicznego zaawansowania.
4. **Państwo jako nowoczesny regulator nie niesprawny właściciel.** Odejście od pośredniego i bezpośredniego wsparcia dla firm państwowych - prywatyzacja przedsiębiorstw, tak aby rola państwa mogła się ograniczyć do kwestii regulacyjnych. Państwo mogłoby przy tym dostarczać pomocy przy restrukturyzacji zatrudnienia w tradycyjnych branżach przemysłowych takich jak górnictwo.
5. **Wspieranie powstawania industrial commons.** Inwestycje zagraniczne i kapitał krajowy są równie ważne dla rozwoju jeśli tworzą wspólne zasoby przemysłowe

POLITYKA PRZEMYSŁOWA A RYNEK PRACY

Wsparcie procesu nieustannego podnoszenia umiejętności poznawczych społeczeństwa poprzez oświatę powszechną .

- Polityka rynku pracy mająca na celu podnoszenie mobilności i usuwanie deficytów kompetencji osób bezrobotnych i biernych zawodowo, w tym:
- monitoring popytu na pracę prowadzony na bieżąco
- Poszerzenie pola działania SZ poza lokalne rynki pracy (i opracowanie instrumentów polityki rynku pracy pod kątem wspierania migracji wewnętrznych z regionów peryferyjnych do centralnych)
- lepsza koordynacja działań między ministrem odpowiedzialnym za politykę rynku pracy a ministrem odpowiedzialnym za politykę przemysłową i politykę rozwoju

Podniesienie jakości systemu szkolnictwa wyższego, co z kolei wiązać należy ze zwiększeniem skali finansowania nauki oraz reformą zasad jego działania, tak aby tworzyć bodźce do podnoszenia jakości badań naukowych, szerszego kształcenia doktorantów i większej współpracy z biznesem.

Weryfikacja kontrproduktywnych elementów polityki zabezpieczenia społecznego – tj. przywileje branżowe w obszarze emerytalnym (np. emerytury górnicze, rolnicze i mundurowe). Prócz obciążenia budżetu zakłócają one sygnały cenowe w gospodarce subsydiując jedne branże kosztem innych bez związku z ich wkładem we wzrost wydajności pracy i PKB.

CZĘŚĆ III - NOWOCZESNE USŁUGI BIZNESOWE CZASU GLOBALIZACJI

POSTAWIENIE NA USŁUGI BIZNESOWE NAJWYŻSZEJ JAKOŚCI

- **Udogodnienia podatkowe i wsparcie inwestycyjne dla lokowania w Polsce centrów B+R.** Implementacja mieszanego systemu – rozwój uzupełnienie dostępnych dotacji ulgą podatkową na badania i rozwój.
- **Budowa bazy edukacyjnej dla rozwoju w Polsce działalności usługowej najwyższej jakości.** Zwiększenie nakładów na badania podstawowe i szkolnictwo wyższe oraz systematyczne (oparte o wskaźniki) podnoszenie ich jakości m.in. w obszarze medycyny, ICT, kierunków inżynierskich, STEM i nauk o zarządzaniu
- **Wzmacnianie trendów urbanizacyjnych** i sprzyjanie wzrostowi populacji w 5-10 największych ośrodkach w Polsce. Tam lokują się najbardziej produktywne gałęzie usługowe, a jednocześnie występują efekty sieciowe niezbędne do podnoszenia konkurencyjności sektora usługowego
- **Wspieranie usług o najwyższym potencjale eksportowym** w powiązaniu z rozwojem przemysłu – wzrost produktywności poprzez outsourcing i specjalizację, przemysł jako facylitator rozwoju usług B2B i usługi B2B jako element wzrostu firm przemysłowych

CZĘŚĆ IV - CYFROWY RYNEK PRACY W CYFROWEJ GOSPODARCE I SPOŁECZEŃSTWIE

POSTAWIENIE NA USŁUGI BIZNESOWE NAJWYŻSZEJ JAKOŚCI

- **Cyfryzacja służb zatrudnienia** Większe wykorzystanie komunikacji elektronicznej kosztem tradycyjnej oraz organizacja usług urzędów pracy przez systemy informatyczne są przyszłością PSZ na świecie w tym w Polsce.
- **Szukanie synergii między rozwiązaniami rynkowymi a działaniami PSZ** Powstające w dużej liczbie platformy internetowe pośredniczące pracy stają się konkurencją dla publicznych służb zatrudnienia i pomagają milionom osób szybciej znaleźć pracę bardziej dostosowaną do ich oczekiwań i umiejętności, niż poprzez tradycyjne sposoby poszukiwania.
- **Regulacje dostosowane do wymogów epoki cyfrowej.** Rozszerzanie i uelastycznianie możliwości i form podejmowania i świadczenia pracy, a także kształcenia z uwzględnieniem kompetencji cyfrowych.
- **Zwiększanie dostępu do danych publicznych.** W epoce BOD zmiana formuły działania instytucji publicznych zmniejszająca dystans pomiędzy nimi a obywatelem, jest warunkiem wzrostu gospodarczego w krajach wysoko rozwiniętych – dotyczy to także PSZ i potencjału jakie BOD niosą dla poprawy jakości ich oferty (profilowanie!).

maciej.bukowski@wise-institute.org.pl